

РОМАН СТАРОВОЙТ ЧУРАПЧЫГА СЫРЫҢЫТТАН

Р. Старовойт Д. Понсентсов ГАИ поһун таһынааһы суолга.

Атырдьах ыйын 24 күнүгэр Суол федеральнай сулуусна-тын (Росавтодор) салайааччыта Роман Владимирович Старовойт бэйэтин делегациятын кытта Чурапчыга сырытта. Санатан эттэххэ, кини Р-504 нүөмэрдээх "Халыма" суолунан айаннаан, суол, муоста туругун бэрбээркэллэр сыаллаах сылдьар. Ол түмүгэр суолу сөргүтүүгө тоһо үп наадаһын чопчулуоһа.

Бу күн кинини Чурапчы нэһилиэгин кэриэстэтигэр улуус баһылыгын бастааһы солбуйааччыга Виктор Иванович Илларионов, баһылыгы социальнай болтуруостарга солбуйааччы Иван Прокопьевич Уаров, Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Степан Анатольевич Саргыдаев, "СУ-98" тэрилтэ дүрүөстэргэ Дмитрий Николаевич Понсентсов көрүстүлэр.

Салгыы Дмитрий Николаевич бэйэтин үлэһиттэргэ ГАИ

поһун таһынааһы суолу огоро сылдьааларын көрдөрдө. Манна кини туох-ханнык үлэ ыһыттылыбытын, ыһыттылаах-таары сийилии быһаарда. Маны таһынан эбии үп көрүллүүтүн туһунан, суол сөгүһүүтүн туттарар болдьоһун

уһатары ыйытта. Маныаха Роман Владимирович сабынны ардагы учуоттаан, болдьоһу уһатыахха сөбүн эттэ. Оттон үп көрүллүүтүн болдьомтор ыларын биллэрдэ.

Бу күннэ асфальт собуотун баран көрдүлэр. Виктор Иванович, Степан Анатольевич быһыл Чурапчы нэһилиэгин иһинээри суолга бу собуот онорон таһаарыт матырыйалынан асфальт кутуллубутун көрсөтүлэр.

Салгыы баалдыгытары Арчы дьэстэтигэр сырыттыларан, арчылааһын сиэрин-туомун ыһтардылар. Алгыһын иһэрин, алаадылаах саламааты, кымыһы амсайан, сүргэлэрэ көтөрүлүннэ. Биир бөлгө түгэниэн Чурапчы 2-с нүөмэрдээх оскуоланын үөрэнээччилэрэ хомуһунан дьүүһүйүүнү бэлэхтэһиттэрэ буолта. Баалдыгытар хомус тыаһын олус болдойон ыйыттылар. Ол күннэ Виктор

Асфальт собуотун көрөлөр.

Иванович хомус күһи өйүн-санаатын сааһылаар, этин-сиэтин чэбдигирдэр дьээн туран, Роман Владимировичка Чурапчыга сырытын үтүө өйдөбүлэ буоллун дьээн хомуһу бэлэх уунна.

Бу курдук, делегация Чу-

рапчы сиригэр-уотугар сылдьан, салгыы айан суолутар турунна.

Елена МАКАРИНСКАЯ.
Автор хаартыскага түһэри-лэртэ.

В.И. Илларионов Арчы дьэстэтигэр сөгүһүүтүн көрсүр.

В.И. Илларионов хомуһу бэлэхтиир.

УЛУУСКА ОТТООХУН КӨРДӨРҮҮТЭ (АТЫРДЬАХ ҮЙҮН 26 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН)

	Нэһилиэктер	Тыраахтар ахсаана.	Звено ахсаана					Отчут ахсаана	Бэлэмнэммит от		
			Барыта	Ол пингтэн					2013с. былаан (тонна)	Кэбинни- линнэ, (тонна)	Былаан туолуута (%)
				Мех. звено	п/мех	Көлө- илни	Илни				
1.	Алабар	31	29	5	24	0	0	92	1638	1191,5	72,7
2.	Арыылаах	37	29	4	23	1	0	85	1563	1115	71,3
3.	Бахсы	28	22	2	19	1	0	106	1557	1160	74,5
4.	Болтоно	60	30	0	30	0	0	94	2006	2077	103,5
5.	Болугур	99	52	6	35	4	7	282	2905	2059,5	70,9
6.	Кыгаанах	26	12	3	9	0	0	34	1817	1865	102,6
7.	Мугудай	41	49	2	47	0	0	85	2452	2060	84,0
8.	Одьулуун	86	50	4	46	0	0	207	3074	2690	87,5
9.	Соловьев	79	47	16	31	0	0	181	2709	2612	96,4
10.	Сыланг	119	110	3	98	0	0	315	4242	2735	64,5
11.	Төлөй	33	31	1	30	0	0	45	1532	1193	77,9
12.	Хадаар	80	46	4	41	1	0	142	1476	1346	91,2
13.	Хатылы	90	82	0	81	0	1	227	1978	1938	98,0
14.	Хайахсыт	13	14	1	13	0	0	79	1647	1419,2	86,2
15.	Хонтово	85	73	2	71	0	0	159	3633	2944	81,0
16.	Чакыр	51	28	2	24	0	2	64	2297	1344	58,5
17.	Чурапчы	36	50	1	31	0	18	68	2232	1730	77,5
	Улуус үрдүнэн:	994	754	56	653	7	28	2265	38758	31479,2	81,2

И.К. МАКАРОВ ИҢИН КУОЛАСТЫАҔЫН!

И.К. МАКАРОВ ОЛОБУН СУОЛА

1962 сыллаахха Чурапчы улууһун Сылан нэһилиэгэр күн сириг көрбүтэ. Оскуола кэнниттэн биһир сыт оскуолаҕа хачыаарынан үлэлээн бараң. Благовещенский куоракка тыа хаһаайыстыбатын институттар үөрөнэ кирибитэ. 5 сылынан "Тыа сириг механизациялааһын" дигэн дипломнаах төрөөбүт Сыланар төннөн кэлбитэ.

КЭЛЭР КЭСКИЛ
ТУҔУТАР ТҮМСҮӨХХЭ

Төрөөбүт төрүт буорбут, тапталлаах Чурапчыбыт туһа дигэн өйү-санааны инники күөһүгэ тутар, кэскиллээх сайдыы суолун тобулар кэм үүмүтүн өйдүүр, дойду дьоно бары түмсэн, сомоҕолоһон күүрүүлээх үлэни өрө анһар эпийэстээх түгэн үүмүтүн ыраааһаан өйдүүрбүт наада буолла.

"Түмсүүлээх норуот күүстээх, күүстээх норуот сайдыылаах, сайдыылаах норуот кэскиллээх буолар" дигэн өбүтэлэрибит мындыр этиилэрин бу күннэргэ өссө төгүл санаан кэлэрибит уонна онон салайтарарбыт ордук төрөөсүт буолуо.

Чурапчы дьоно-сэргэтэ санаата күүһүн, чиккэ майгытын, үлэҕэ сатабылын, билигэ-көрүүтэ, кыайылыгы хотууга дьулурун, сынтарыйар дигэни билбэт дүккүөрүн айталар олоҕу тутуу түбүтүр, сэрин, суткураан да кэмнэригэр чабылхайдык көрдөрбүтэ. Ол иһин да Чурапчы туруу дьонун туһунан номох арылаҕа суох. Сайдыы ханнык баҕарар быһылык кэмнэргэ үлэҕэ, үөрэххэ, спорт, култуура, искусство эйгэтигэр тумус туттар дьонноох, холобур онгостор ыччаттаах буоларбыт, буолабыт уонна онук да буола туруо дигэн саныбыт.

30 №-дээх Чурапчытааҕы биһир мандааттаах быыбардыыр уокурукка норуот депутаттар кандидатынан биһир бастын ыччашыт, албур эрэнэ күүтэр киһибит Иван Константинович Макаров турда.

Сылан сиригэр төрөөн-үөскээн, улаатан, үрдүк үөрэх кэннэ "Чурапчы" со-

Үлэтин сүрүн кэрчиктэ-
ра:

1984-1986сс. "Чурапчы" сохуоска механиктыыр.

1986-1988сс. — Чурапчытааҕы комсомол райкомун 1-кы сэкирэтээрэ.

1988-1990сс. — комсомол уобаластааҕы кэммитиэтин тэрийэр салаатын сэбиэдиссэйэ.

1990-1998сс. — "Интеррос" Саха сиригэр салаатын генеральнай дириэктээрэ.

1998-2011сс. — "Туймаада-нефть" ААУо генеральнай дириэктээрэ.

2011с. — "Сахатранснефтегаз" ААУо генеральнай дириэктээрэ.

Наҕараадалара:

— Саха республикатын норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ.

— Чурапчы улууһун Бочуоттаах гражданина.

— Саха республикатын тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна.

пхуоска инженеринэн, комсомол Чурапчытааҕы райкомун бастакы сэкирэтээринэн үлэлээбитэ. Дойдугар буһан-хатан, онтон тирэх ылан киһи эйгэҕэ тахсыбыта. Бүтүн союзтааҕы комсомол 20-с съездин делегата, комсомол уобаластааҕы кэммитиэтин тэрийэр отделын сэбиэдиссэйэ.

Саҥа кэм биһир бастын бөрөстөбүтүтэ Иван Константинович Макаров үлэтин киниискэтигэр үс генеральнай дириэктээр дуоһунаһа сурулла сылдыар: "Интеррос" Саха сиригэр салаатын, "Туймаада-Нефть" ААО, онтон иллэрээ сылтан "Сахатранснефтегаз" генеральнай дириэктээрэ. Манньык биография киһиэхэ эрэ барытыгар тосхойбот түгэн. Бу дуоһунастарга киһи бары сатабылын, тэрийэр дьоруун ууран үлэһит, үлэ дьонун итэриэтин өрүү өрө тутар, туруоруллубут соруту быһаарылыа сонун хардыылары, саҥа саҕалааһыннары онорор буолан үлэ кэбдүүстээх буоларын ситиһэр.

Иван Константинович тустаах хамнастаах эрэ үлэтинэн мунгурдаммат, общественнай үлэҕэ элбэх, маньытаһынан киһи биһирдирдэн дьонго, тэрилтэлэргэ, араас тэрээһиннэргэ, кинигэ таһаарытыгар ода түтүннэргэ көмөтүн киһи ааҕан сиппэт. Дьон-сэргэ махтаһын ыһан ылар, үтүө алыс тылар ананыахтарын анааллар.

Дьокуускай куораттааҕы биһир дойдулаахтар "Чурапчы" түмсүүтүн 2002 сылтан салайар, "Байанай" сурунаал төрүттээччигэ, спортинг Саха сиригэр федерациятын салайааччыта. Биһиги куораттааҕы чурапчылар

салайааччыбытын сөбүлүүбүт, ытыктыбыт. Кини дьону кытта сатаан кэпсэтэр, тылын ылынарар, сүбэлэһэри сатыыр, өйү-санааны ситэрсэри көмүлүүр салайааччы буолар. Онон түмсүү үлэҕэ уоттаахтык-күөстээхтик барарыттан астынабыт.

"Чурапчы" түмсүү.

ЫЧЧАККА ХОЛОБУР
БУОЛАР КИҢИБИТ

Хас эмэ сыл тухары Иван Константинович Макаров Дьокуускай куоракка олохтоох Чурапчы дьонун түмсүүлэрин тэрийиини көмүлээн, салайан кэллэ. Бу түмсүү чэрчитинэн ыччакка аналлаах сүрдээх элбэх үлэ ытыгылына.

Ол курдук, спортивнай күрэхтэһии буоллун, ырааһырды акциялара буоллун, кэсир буоллун — барытын Иван Константинович тус бэйэтинэн тэрийсэр, дьаһайар. Кини курдук эппит тылын хайаан да толорор, санаабытын ситиһэр киһи биһиэхэ холобур эрэ буолар тустаах. Дьонугар сэргэтигэр, өр буоллун, кырдыаҕас буоллун, биһиртэн үтүө сыһыаннаах. Мин тус бэйэм киһи үлэҕэ-хамнаска дьяныарын кэрэхсэбин. Барытын бэйэтин кыаһынан, өйүнэн-санаатынан ситиспит киһи — ыраахаттартан саллан турбакка, куруук инники дикси харса суохтук айаннаан, манньык таһымга таарыста. Саха ыччата барыта кини курдук үлэһит, өйдөөх буоллаҕына, дойдубут хайдахтаах курдук сайдыа этэй? Иван Константинович биһиэхэ, ыччакка, олоххо сөптөөх суолу тутуһарбытыгар сүбэ-ама буолар убай-аҕа кэриэтэ киһибит.

Онон Ил Түмэн депутата буоллаҕына, Саха сириг сайдыытыгар, ордук ыччат олоҕун-дьаһаҕын тупсарытыгар үлэтин-хамнаһын өссө кэнэтиэ, күүһүрдүү дигэн бигэ санаалаахпын.

Алексей ЕГОРОВ,
Чурапчы нэһилиэгин
баһылыгы бастакы
солбуйааччы.

ДЬОН ТУҔУТАР
ТУРУУЛАҔАН ТУРАН
ҮЛЭЛИИР

Иван Константинович комсомол райкомугар үлэлииртэн билэбин. Биһиги

улууспут бу аасыт бизэ сыһа депутата суох олордубут, үтүө боһуруос, кыһалҕа быһаарыллыбакка кэллэ.

Онон бу быыбарга Ил Түмэнгэ депутаттаннахпытна табыллар дии саныыбын. Онук дьоруунаах, ханнык да үлэҕэ уолугурбут, үрдүк таһымнаах, билигин республикаҕа биллэр салайааччы, Дьокуускай куоракка чурапчылар куораттааҕы түмсүүлэрин тэрийэн, улууспут сайдыытыгар улахан көмөнү онорор олоһор киһи Иван Константинович Макаров буолар. Кини киһи быһыытынан сэмэй, кырдыаҕас, эдэр көрдөһүүтүн быһа ыччакка көмөлөһөр дьоруун киһибит. Хаһан даҕаны "мин улахан үлэһитим, солом суох" дигэн кизэр хайыспат, аккаастаабат, сүбэ-ама биэрээччи киһи Иван Константинович билигин саамай салайар, тэрийэр дьоруун баһылаабыт, билигинэн көрүүтүнэн сайдыбыт, уһун-киһи толкуйдаах саха омук кэскилин өйдүүр, дьон туһутар туруулаһан үлэһит, сууту-сокуону билэр, улууска, республикаҕа алгырытыаттаах киһибит буолар.

Онон биһир дойдулаахтарбын кизэн туттар уолбутун, билигин "Сахатранснефтегаз" генеральнай дириэктээрэ буолан олоһор Иван Константинович Макаров Ил Түмэн депутатынан талыабын дигэн ыгырабын!

Мария Ивановна
ЧИЧИГИНАРОВА,
СР норуотун үөрэҕирит-
тин үтүөлээх үлэһитэ,
Чурапчы улууһун
Бочуоттаах олохтооҕо.

ЧУРАПЧЫ ЫЧЧАТА
"БИИР НЬЫГЫЛ
РОССИЯНЫ" ТАЛАР!

Хайа да кэмгэ ыччат солбуллубат күүс уонна модун хамсааһын буолар. Ол курдук, атырдыах ыйын 26 күнүгэр, "Молодая Гвардия" көрүлээһининэн "Айылгы" КуоДСК Чурапчы улууһун аҕа баһылыгар кандидатынан турбут Андрей Ноговицын кытта эдэр ыччат аһаҕас кэпсэтиигэ көрүстэ.

Бу күн Андрей Тимофеевич кытары Ил Түмэнгэ депутакка кандидатынан турбут олимпийскай чемпи-он Павел Пинигин, Василий

Гулиев, Николай Дьяконов, «РИК-финанс» ААУо генеральнай дириэктээрэ Дмитрий Захаров уонна худуһунньук Александра Бочкарева — Суралдыма кыттыһыны ыллылар. Көрсүһүүтэ ыччат дойдубут тупсарын туһугар иттиэхтии сылдыбыт санаатын сайа эттэ уонна бас-көс дьоммутуттан кэккэ боһуруостарга сөптөөх хоруйдары ылан, толору астынан тарастылар.

Эдэр ыччат, тапталлаах Чурапчыбыт саргылаах сарсыһытынан салайсар кэмтирээн кэллэ, онон биһир санаанан салайтаран, биһир сомоҕо буола түмсэн, "Биһир Ньыгыл Россия" туһугар Эн куолаһы күүтэбит!

Ытыктабыллаах Чурапчы нэһилиэгин олохтоохторо!

Атырдыах ыйын 30 күнүгэр 11:00 чаастан Ленин болуоссатыгар төрөөбүт төрүт түөлбөбит, тобус томтордоох Чурапчыбыт сириг-уотун ырааһырдар үлэҕэ көхтөөх кыттыһыны ыларгытыгар ыгырабыт!

Эһигини күнүскү бортовой аһылык, бу күн умнуллубат түгэннэрэ күүтэллэр.

ЧУРАПЧЫ ЭДЭР
ЫЧЧАТА!

Эн Сахан сириг, Чурапчыг улууһун чэчириг сайдарын туһугар ис дууһаҕыттан "Ыалдьар" буоллаххына, дойдун саргылаах сарсыһытына Эн эрчимнээх сүрэххин долгутар буоллаҕына атырдыах ыйын 30 күнүгэр кизэ 19 чаастан "Айылгы" КуоДСК "Бары Биһиргэ" дигэн ааттаах Чу-

рапчы бастын ыччатын сүдү хамсааһыныгар ыгырабыт!

Бу эр кизэ Эһиэхэ анаан, Джида, Туяра Тарасова, dj ashimi, funky boom family үнүкүү бөлөҕү, уода умнуллубат дьоро кизэһи бөлөх ууналар. Кириги — буор босхо.

Тэрийэр бөлөх.

(Опубликован на основе бесплатного предоставления печатной площади кандидату в депутаты Ил Түмэн по Чурапчинскому одномандатному избирательному округу И.К. Макарову).

(Оплачено из средств избирательного фонда кандидата в депутаты Ил Түмэн по Чурапчинскому одномандатному избирательному округу И.К. Макарову).

УЛАРЫЙЫ КЭМЭ КЭЛЛЭ!

Сорохтор улдуус экономика-
тын сүүрү салгытын - тьа хаһаай-
ытыбытын кууско сайына дьэн
сонну сатыллар. Онтон баар
чакчылар тотторону

Од курдук, улаууска 2003 сыл түмүтүнөн ынах сүөһү ахсаана 28886 тобөтө тииһэн, уруксу соххуостар саһаанары көрдөрүүнү аһара түспүт республикага оччоттон баччаанга дьылы суох сохтох улауус буолдахпыттына, ТХМ вет-департамены көрдөрүүтүнэн би-һиги 20-чэ тый, эрэ сүөһүлээх ха-аллабыт. Виллэн турар, биһиги дьоммут оччуоттууларарынан бай-аһары көрдөрүүлэрэ итиннэлэр үүһөрү сүөс, ол тынан баран, кабин-еттан тахсыбаачка олорон, чинөө-көстөр кумһарыга онорбут сыһы-параларыгар т/х-тан ыраах, сыйыана суох дьон эрэ итэрийиэх-торин сөл. Онтон биһиги баар дьы-аһаны иһилтэн билэ сыһдан хай-дах да ыһынарбыт, байэни албын-наарбыт табыллыыбат. Аһыннык эттэххэ, быһа барыһалаан, бу сыл-ларга Олукхуму эбэтэр Ханалас, Горнай курдук улахан кыахтаах т/х-и улаустарын саа сүөһүнү суох тыныбыт, этилибигт кэрчик кэмгэ, бу т/х сайдыытын сыана-лаар сүрүн көрдөрүүтэ таһнары түһүү тэтиминэн республикага биер бастакы миэстэни ылабыт. Биһиги өйдөөбүлүгүтэр, манньк баһаһынованы хайаабыт да иһин кэһи тыла тахсан "сайдыныбыт" дияр кыара суох. Кэһи дьыксинэрэ, туох да хамсатыһаах, күүстээх дьаһаллар ыһылыыбатахтарына, уларыйыһынар тахсыбатахтарына сүөһү ахсаана өссө күүскэ сарбыл-лар, билэ-көстө арыйыыр кутта-ла иһэ-чаччы баар буолла. Улаууһу иһтэ олорор суох сохтох онорон таһаарар салаабыт, үйэлэр туха-ры туган кэлбит төрүт дьарыаһыт оһуку турукка көүрдөһүнэ, бары государство иһтиомниһитэр кубу-луйдахпыттына нэһилиэнньэ олор-дьаһага, ыччаттарбыт кэс-күмүлэрэ хайдах буолуонун кэһи саныан да куттанар. Төрө манньк

балаһыантыһа каллыбыт, ыһы-
лыбыт иэриһилэри мүчү тутмак-
ка, чигэтэр, этэргэ дэһы, сайы-
нарар кыахтар бааллар этэ дуо ди-
эн санаалар биһиги үйүз-хаай
тутаалар. Былгын тулар, биһиги
үөскэбит бары өттүнэн ыһаһын-
наах ырыһнак дэһыһыгар элбэ-
тэр, дэлэтэр туһунан этэргэ уус-
тук, ол ыһан баран, дыону
сигтөөхтүк көрүлэбэт, киһилэр
тус илгэрнэстэригэр эһиһттир
усулуобуйалар оһоһуллубуттара
буһлар, оһорон таһаарыһы саа-
тар биһр таһааһа тутар толору
кыахтар бааллара дэһэн санаабы-
тыт төлөрүтөһүт. Хаһа баһарар
оһорон таһаарар эйгэ байа ороску-
отун толунар эрэ буһлаһаһа иһ-
ниһ дэһки сыһарыһар, сайдар аһ-
ыһыһаах. Ол курдук, хас биһр дэһ
сүһү көрөөчү бийэһин күһнэһи
ороскуотун сабыһары таһаһан
олоһун-дэһаһын оһоһуһарыгар,
үлэһин-хамнаһын усулуобуйатын
түһсэһарыгар, кэнэһилэригэр
эһиһттиһэр дөһуоттаах эрэ буһ-
лаһаһа күһи илгэрнэһа таарыһа-
ра, улаатара, оһорон таһаарар бо-
родууһуһатын өссө элбэһиһа, дэ-
лэһиһа күүһа турунуһаһаһа ки-
һиһа барыһыгар өйдөөһө суол.

Улууспа ар сыйлаар т/х психикатын сүрүннээһингэ уолна быһааччы салайыыга саамай быһаарар орууту ТХПК млыбтын арааһа ким да мэкүсүтэтэ буолуо. Кырдыыга, ТХПК бэстэ биллэ-көстө ханнаһылытар, бэйэтэ тэрилтэ быһыытынан сайдылыгытар элбэх үлэ барбытын, ол түмүктөр улуус аата-суола араас таһымнарга элбэхтэ үчүтүбүнэн эрэ ааттанарын эмиэ ким да мэлдьэспэт суола буолуохтаах. Ол гынан ба-ран, кооператив тэрийилбэт сүрүн сыала-соруга уолна өбөлгөнүнэ күүн бэйэтин пайыстарын нитэ-ригинэн салайтарыахтаарын, ба-статан туран, кэнилэр онорор бо-родууксуйалара сөптөөх сыанада атыллынан ылар дохуоттара үлэ

атарын сэтгэвчээр сайн ажил-
чидарыг тоо эрх ойлгоу сатаа-
гдвал, бичигдээр илгээгдвал. Ой-
түмүүг республика хүсээтэй
хөгжүүлэн уонна улууш табиар
огтороччуларын сырларын
огторчлуулбут, тутуулбут
сүүхүнэн мөхүүхүн суумал-
сүүхү фондацин бөрөстэй сүүх
хөгжүүлүү ырынаа дэвсгэ-
тэн социальнай өгүүхүн хөгжүүл-
лээх бөөлүүгүтэр юм баага-дү-
ла хангырыгтар түүх дагыны оруу-
ла суох бөөлүүгүтэр. Сынаны ба-
лаачча үрдэтэргэ ис кыахтар баал-
лар туһанылда сатаагдвал,
ону наада бөөлүүгүтэр, үгүү 30
солс тутуулбут да дөмдөөр би-
гэрэгээр. Кооператив бичигин бай-
гэ тайшиктарытэн улахан си-
билаа суох туһууан тэригт кур-
дуюла кубулууда уонна араас суол
ойорс салааларын тэриг, сайын-
нара сатыыр, эгээ ачаан омок
сүүхүлэрин итгүүхүн эмгэ сагла-
ата. Балартан үгүүрү пай-ханы
кылларан, барыһаран пайхаста-
ахтарын кытта тэнгэ үлгээтэй
дизэргэ бичиги итгэргэ бөөл-
лэргэ оруунаах. Кэлин сыларга
Президент, Правительство

дэаһаларынан т/х-н салайыы уонна көмөнү оҥоруу боломуочуу- алара олохтоох быһаастарга бэ- рэстлэн тураллар, ол үрдүнэн б- тутуах салаабыттар баар дьос- сиэнэригээх балаһыанньа кө- рө-бинэ сылдан, хамма оҥоруу механизмнарыгар ханнык да принципнальнай уларыттылар оҥоруллубатылар, буоларын кур- дуу табыары оҥороочулар буол- бакка биэр тэриштэ интэриһин өрө тутан ыаллибит. Этимлибиг чакыттар үгүстөрү сүөхү көрүүтүтүн ааһаастарга эбөр мунуугуур сарбыларга күһэлл- биттэригэр сүрүн биричиинэнэн буолулар. Манньы балаһыанньа, бастатан туран, улуузу сүөхүнү, сыгыны илтээччилэрэ сартөөх дохуоту аахсыбаттыттан

теңуулар оросчултарын сизин толубастарыптан бу түрүт даярыңарлар юндилер интэриэстэри сыһаа сүтэн иһэрин туоһулуур. Кырдыга дарына, эрбидер тиллэбэт, тохтут көлүнүөһөрү тохору аахсыллыбэт салаара ама ким үлэлиир, элбөтөр, дэлэстэр санаата кэлэтир, сүрүөр төбөһөр?

Биһиги өйүүр кандидаты Н.Н. Попов бу боппуростарга элбэх сангалы, онун көрүүлэрдээх, этиэлэрдээх. Силкурдук, иэни, бастатан туран, нэһилиэк таһымьтар бары сокуонунан көрүлүүбүт саналлар болохтотуулары тоһо кыалларынан толору бигэр бардыах. Билэрбит курдук байани дьаһаны сокуона тахсыбыта ыраатта, ол ынан баран, онукайбыт кумаардыа эрэ баар, дыһалар барыта кэинтэн быһаарыллар, дыһаллар. Ол түмүгэр олохтоох нэһилиэк быһаастара мистэртэ хаанык да тутаах боппуростары дьинтээхтик быһаарар кыахтара суох олороллор, барытын улуустан, республикаттан көрдөөһүн ааттаһах, үгэн-сүктэн ситистэхтэринэ сатанар. Байаларын дьинтээхчэ хаһаайынанан саналар кыахтара суох, кыһалартан үрдүкү салалтаны кытта араас сыйһан-нараа киирэр, иһэн-кэин түһөр тутулуутаах дьон буолаллар. Манык оһорон кыһылытэригэр олох-дьаһах, үлэ-хамнас иһин хаанык да этиитэһи сүтөр кыахтара суох көрүнүүтү саллаһааччыларга кубулуйбуттара баһан этин буолбатах. Онон салалта нэһилиэккээтгэн сыйһа тэһиэтэ тарыста, олохтоохтор кээтөрө (актыльныйыстар) мунутуур түстэ. Николай Николаевкэ дыһала ис хоһоонун байытэ этини-хаанынан үчүтэйдик билбит буолан, маньа көлөһөрү сүмү түбүл сатаһыа хайтанын эрэ соһ. Нэһилиэк байһылытара сыйһа толору боло-мучууһалары ыллахтарына эрэ байаларын нэһилиэккээлэрин иһи-

нигэр, үрдүкү салалта иннигэр нэбиллээк социальнай-экономическай туруутун ийин толору элбэтинэни сүтэр кыахтаахтар. Ол эбэтэр, болгочуунайлары олохтоох быһаастарга биэрийэ нэбиллэннэ уонна быһаас биэргэ үлэ-лээбизинэрин ситиһин уюуна ол иннигэр элбэтинэни, ирдэбинэни күүһүрдүү булар диин өйдүөхтээхпит. Балартан ийин саамай саргыра Николай Николаевич, бастаан туран, т/х салалтыы болгочуунайларын нэбиллээк таһаарылар биэргэргэ турунуута булар. Атыннык эттэххэ, т/х өйөөһүн үбүн-харчытын нэбиллээктэргэ тиксэрэн, ону хайдах туһанар механизмнарын нэбиллээк табаары оторооччулара баһаарыаһыахтаахтар уонна ол туһуутун бэйэлэрэ хонтурууллуохтаахтар. Маньаха кыахтаах нэбиллээктэр бэйэлэрэ т/х бородуксуулатын астыыра-танастыырга дьүүс модульнай сыахастары онотоллорун бары өттүнөн өйөөһүн сөгүһүллүөхтээх. Ойон үлүүс ийизэр биир сиртэх эрэ переработчик сөнөөһүнүнэн буолбалар, күрөстэлэр (конкуренция) эйгэ үөстүлүн сыаналар үрдэһиннэрэ сөһүһүлүөхтээх.

Кэскиллээх көрүүлэрдээх, сирэу олоххо кыһаларытэ харса суох ыһан үлэһиэр хорсун санаалаах уонна толорор кыахтаах эдэр, эрчээһээх салалтачы Н.Н. Попов тула түмүсүрдэ, күүс-көмө буолуон!

В.П. СЕДАЛИЦЕВ.
Болтоно нэһилээтин, Чурап-
чы улууһун Бочуоттаах граждана-
тыбатын, СР тыатын хаһалыс-
тыбатын Бочуоттаах иктерина,
СР поруктун хаһалыстыбатын
үтүмүгүг үлөһөгө.

(Оплачено из средств кандидата на должность главы муниципального образования "Турапчинский улус (район)" Н.Н. Попова).

Бийр дайдуулаахтарыг, итгэл-
элгине бээрэг, депутатын талар
түбэлтэритигэр маньныг хайрса-
хадга ураты болгомтобун ууран
гуран үлэлднэм дигн бэйэм бэйг
бар илнээрэнь программан сүүн
хайрсахалрын билигнээрбонг.

1. Билгээг үс сүүрт салгаларыгтан саамай бичгүмшаахтара СО-КУОН таһаарар салаата буолар. Бу салаага ордук олохтоох бэйэни салааһыныг усулуубуйатыгар улуус таһыныгар бөрөстэбилгэтэлтэх органга - улуус мунһаарын иккыныгырытыгар депутатынан таһыллан, бастаан председатели солбуйан, кэлиннги ыгырыгыга председателинэн, бэлэчү уопутурдум уонна талылар түбэлтэбэр наадалаах охкуоннары, муниципалнай түс сыллаах программалары таһылаа, суруйууга, олору олоххо киллэрингэ туруорсар, туруулаһар, наадалаахтарын толору дааһастаар үлэбэ идииттээн үлэтир-тэ толору бэлэмнэхтээн дизи санааттан улуус биһир сүүрт былааһыи органнарыг - "Чурапчы улууһа (оройуона)" муниципалнай тэрил-тэи улуустаагы (оройуоннаары) де-путаттарыны Сэбиитигэр депутатака кандидатынан бэйэм кандидатура-ааи туруоруннум.

**"Чурапчы удууһа (оройуона)" муниципальнай тэриллин улуустаабы (оройуоннаабы) депутаттарын Сэбиэтигэр
Куоҕалытаабы-Маарыкчааннаабы элбэх мандааттаах быһбардыыр уокурукка депутатка кандидат**

ГУЛЯЕВ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ
БЫЫБАР ИННИНЭЭҢИ ПРОГРАММАТА

нан дырбыстанар анал "Дорожник"
ХЭТ кытта сибээстэһин, ыһыһылар
теңдердэргэ бу тарылта бары
өттүннэ кыахтаахтык кыттар усу-
луобуйаларын слохтоон туран,
аналтус сымаллаах программа ыһы-
зан, улуус, нэһилиэк бюджеттары-
гар матырыйаалга, уматыкка,
оҥоһуллубут үлэ иһин төлөбүрү
харчы көрдөрөн, Октябрьскай,
Речной, Олимпийскай, Западнай,
Закатнай, Кольцевой, Дамбовой,
Ураһалаах, Куоҕалы, Ночай пере-
улок, Строителей, Аартык, Ленин,
Эрилик Эристин, АИ.Федотов,
Красильников, Ярославскай,
П.Алексеев, Орджоникидзе, Ойуу-
нускай, Макаров, Башарин, Д.Ди-
ринскай, Р.Ноговицын, Дьуон,
Дьанылы, Күн Дьырибинэ, Суб-
уруускай, И.Артемен ааттарынан
уулуссаларга, мань таһынан
Куоҕалы, "Молодежная", Нидьили
микрооройуоннарга суолу тупсар-
бар, өрөмүөнлүүр үлэни күүскэ
ыһыттарарга, кэлэр сылларга гра-
вий уонна асфальт бүрүөнүгү кут-
тарарга күүскэ үлэлээннэм. Бу үлэ
2014-2015 сс сүрүннөөн түмүктэ-
энн ситиһиэм.

3. ТУТУУ – олох тордо!
Ыйгтар үлэм хайлмалхалара:
 – 2015-2017 сс. С.К. Макаров аа-
 тынан гызвалыя үзэснэр кордууу
 туттарыы;
 – Ленин уулуссатыгар Куохара
 үрүдү туоруур муоста;
 – 2013-2014 сс. Ленин уулусса-
 тыгар Дьокуускай куорат скверин
 туттарыы;
 – 2013-2018 сс. түөлбөлөрүнүн 5
 оро площадкатын туттарыы;
 – 2015-2018 сс. "Молодежная"
 оскуола-сад тутуутун саралааһын.
 4. Нэһилиэк ис-тас көстүтүгү
 тутсуутугар (БЛАГОУСТРОИСТ-
 ва) программа

Быттар үдэм хайыскалары:

- 2014-2015 сс Чурагчид нийгэмийн свалкатын иккис уочаратын огторуу;
- 2014-2015 сс иккис кварталга тротуардары биливтэгэ уларытты;
- 2014-2017 сс. "Молодежная", Нидилинга, арван баска, Куоралыга уулуссалары уотунан сырдыгын үлэтин ыһты;
- 2014-2018 сс. Куоралыгаады-Маврылчананыады уокрукка уот ситимин 100 % СИП кабелига уларытты;

– Игитэр ситхишэ аялалары халбооһуну сайыннарыы

5. Нэһилинньэ ДЬАРЫКТААХ БУОЛУУТУН хааччыһыта кимгэ не хоһоонноох үлэ эрийсхэр

Ылгар үлэм хайскалара:

– Саха республикатын урбаан дьылларыгар, туризм сайдыытыгар уонна Дьарыктаах буолуу министриэтибитин уонна улусука аһыллан үлэллэр анал фондлар нунуо үлэни тэрийбиг, тус сыйлаах биэрдиллээн көмө баар буолуутун хааччыһыта үлэлэһиш уонна араас хайскаллаах Гриварга нэһилиэк, уокурун олохтооктор, тэриитэлэрэ нэһиликкыларын бары өттүгүн өйүүм;

– Биэрдиллэр урбаанепалттар, кыра тэрииталар бэйэлэрин хайскалаларын үлэлэрин сирдэллэллэрыгар моральнай уонна материальнай көмөнү опорууга ылан үлэлэһиш;

– Промышленностка ыччат баран үлэлиир ылахтарын толору туһаныыга, промышленностка үүнэйиһылабыт идэлэргэ ыччаттыгоруэтиһигэ, Нерюнгига, Ойменоккогго, алмаастаах түөлбөлөргө мексиктитигэр бахтаһай ылымалары уонна үлэни баарыгар өйүүм.

6. **УУНАН ХААЧЧЫЛЫНЫ** боппуруоһун болромтор ынан турар, Куоралы, Кухара, Чурагы, күөлүн быһыытарын турустарын дириэтин уороток, анал программа олоотторон, туһанаах тарылталары кытта үлэлэһэ, баар быһыылары саатарды үлэтин үп-харчы көрдөрөн, мытарарга үлэлэһиэм Уокурукка водпроект туруктаахтык үлэлииргэр олохтоох бюджетка харчы көрдөрөн, анал үлэлиттэри тутан, саахала, токтобула суох үлэлиирин ситиһэргэ дуулуһом.

7. Уюштуруца улаштыр СОЦИАЛЬНАЙ ТЭРИЛТЭЛЭРИ: дөтсэдтары, оркуолалары, колледжы, чааһынай тэрилтэлэри, атыы-эртэти тэрилтэлэриг кылта ыкса сибэриэтлэх үлэни тэрийэн, баар кыһаллары туоратыпта, оркуон ирдийр көрдөбулэриг учоттаан, ахсаабат кыһамныбын уурага баллэммин.

8. СИБЭЭС бары көрүгүзүн: почта, сотовый, интернет сыйластарынан хас бирерди татып салтооох сыйынан туһанарлар бары өттүгүн кыяллар суулары тобу-дууга быһаччы кыттыһан үлэ-лэбиз.

Кыамаат аранга төгөрсөк дыах көртөт, иһэр-аһаыр бирердигиз дилгити болоргоңу сууру, туһаан-наах сыйластары, кыяллар

бары күүстүн уурган турган үлө-
дөбүзүм.

9. Аялга сайдыулаах үйрэг
ҮӨРХТЭЭНИЙ турута бичаарар
орууллаах. Үөрхтээний системгэр
үлдээбигт өр сыйлаах унутунгар
олдугар, хас бигрдийг үөрхөгчид,
устудьуон, төрөөнүг үөрэххэ ирдэ-
бигдээрэй, интэриестэрэй, бидэ са-
наахаларыг толору учуотгаан үлдэ-
дэххэ уунга республикага таһым-
гар манга сайдамаллаах өглөөх со-
куунгар алынгалдыаларыгар
өббүн-салаабан, күүспүн-уохпун
увган туран үлдэлхэгэс бэлдэвэр.

10. Төрөөбүт төрүт **ТЫЛЫҢ**, **КУЛТУУРАҢЫҢ**, **СИЭРБИТИН** - **ТУОММУТ**УН сөгтөөх таһаңга салгыны сайлап нарыыга, үйөтүтүңгө сүрүп салмакка **КУЛПУУРА** эйгэтэ буолар. Бу сайдыылаах үйгэ култуура, библиотечнай ситим, музей, Аһы баалаһарың үлэиттэриң үлэлиир уеулуобуйаларың тунсарыыга көмүскүлүөх буолууларың хааччылыг болгустуостарың быһаарыыга, баар кыһалгалары төрүттүк билэн туран, сөгтөөх таһаңга туруоруеута үлэлиһиэм **ҮЙЭТИИ** үлэлериң уокка "СР култуура туһунаа" сокууна бу үйгэ ааттамыт хайыскалары уеуоттан билиһиньһытүөх ахсаабат кыһамныккаа үтүөм.

(Оплачено из средств избирательного фонда кандидата в депутаты улусного Собрания муниципального образования "Чурапчинский улус (район)" по Копыленско-Миряшевскому избирательному округу В.В. Гудева).

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

